

Gıybet

Gıybet, din kardeşinin işitince üzüleceği bir kusurunu arkasından söylemektir. Yani belli bir müminin aybını, onu kötülemek için arkasından söylemek, gıybet olur. Meselâ “bedeninde, nesebinde, ahlâkında, işinde, sözünde, dininde, dünyasında; hatta elbisesinde ve evinde bulunan bir kusur” arkasından söylendiği zaman bunu işittiğinde üzülsün gıybet olur. Kapalı söylemek; yani işaretle, hareketle ve yazıyla bildirmek de hep söylemek gibi gıybettir. Bir Müslümanın günahı ve kusuru söylendikte “elhamdülillah biz böyle değiliz!” demeleri ise gıybetin en kötüsüdür. Birinden bahsedilerken “Elhamdülillah; Allah, bizi hayırsız yapmadı” gibi onu kötülemek çok çirkin gıybet olur. Yine “Falanca kimse çok iyidir. İbâdetde şu kusuru olmasa daha iyi olurdu” demek de gıybet olur.

Bozuk inançları yayarak ve aşıkâre günah işlemeye devam ederek Müslümanların doğru yoldan ayrılmasına sebep olan kimseyi, bunun zararından korunmaları için Müslümanlara tanıtmak gıybet olmaz ise de bunu “fitneye sebep olmayacak şekilde” bildirmelidir.

Gıybet, kanser gibidir. Girdiği vücut iflâh olmaz. Bugün Müslümanların çoğu gıybet kanserine yakalanmışlardır. Ancak bu gıybet âfetinin, hanımlar arasında salgın hâline geldiği herkesçe malumdur.

Allâhü teâlâ, Kur’ân-ı Kerim’in Hucûrat suresi 12. âyet-i kerimesinde “suizandan kaçınmayı” emretmekte, birini çekiştirmeyi yasaklamakta, gıybeti “ölü kardeşinin etini yemeye” benzetmektedir.

Bazı hadîs-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Gıybetten uzak olunuz... Çünkü gıybet, zinadan fenadır. Zinanın tevbesi kabul edilir ama gıybet edilen, hakkını helâl etmedikçe gıybet edenin tevbesi kabul edilmez.”

“Miraç Gecesi cehennemi bana gösterdiler... Etləri parça parça edilip ağızlarına konan birtakım insanlar gördüm. Kendilerine bu kokmuş etleri yiyin diyorlardı. Bunların kimler olduğunu sual ettim. Cehennem meleklerinin reisi Mâlik ‘bunlar gıybet edenlerdir; gıybet edenler şeytanın dostlarıdır’ dedi.”

“Cehennemden en son çıkarılan kimse, gıybetten tevbe edendir. ‘Yani tevbe ederken helâllaşmayandır.’ Cehenneme girenlerin ilki ise tevbe etmeden ölen kimsedir.”

“Gıybet edeni, Allâhü teâlâ on şeyle cezalandırır: 1- Rahmetinden uzak eder. 2- Meleklerden uzak eder. 3- Taatini, iyiliklerini yok eder. 4- Resûlullahın ruhunu ondan çevirir. 5- Allâhü teâlâ, ona azap eder. 6- Ruhunu teslim ederken onu başaşağı eder. 7- Kabir azabını şiddetli eder. 8- Ölüm zamanında amellerini sevapsız bırakır. 9- Cehenneme yakın eder. 10 -Cenneten uzak eder.”

“Bir kimseyi tiksindirecek bir sözü dinlemek, doğru olsa da o kimseye gıybet olur.”

“Gıybet, insanın sevabını, iyi amellerini; ateşin kuru odunu yaktığı gibi yakar.”

“Kıyamet günü bir kimsenin sevap defteri açılır. ‘Yâ Rabbi! Dünyada iken şu ibâdetleri yapmıştım. Sahifede bunlar yazılı değil der. Onlar, defterinden silindi; gıybet ettiklerinin defterlerine yazıldı’ denir.”

“Kıyamet günü bir kimsenin iyilikler defteri açılır. Yapmamış olduğu ibâdetleri orada görür. Bunlar ‘seni gıybet edenlerin sevaplarıdır’ denir.”

Hasan-ı Basri hazretlerine, birisinin kendisini gıybet ettiğini haber verdiler! Gıybet edene bir tabak helva gönderip “Sevaplarını bana hediye ettiğini işittim. Karşılık olarak da bu tatlıyı gönderiyorum” dedi. İmâm-ı âzam Ebu Hanife hazretlerine de “birisinin kendini gıybet ettiğini” söylediler. Ona bir kese altın gönderip “Bize verdiği sevapları arttırsa biz de karşılığını arttırırız” dedi.

Yanında gıybet yapıldığını işiten kimse buna hemen mâni olmalıdır. **Hadîs-i şeriflerde buyuruldu ki:**

“Din kardeşine, onun haberi olmadan yardım eden kimseye Allâhü teâlâ, dünyada ve âhirette yardım eder.”

“Yanında din kardeşi gıybet edilince, gücü yettiği hâlde buna mâni olmayan kimsenin günahı, dünyada ve âhirette kendisine yetişir.”

“Bir kimse, dünyada din kardeşinin hakkını korursa Allâhü teâlâ, bir melek göndererek onu cehennem azabından korur.”